

Emlékezzél meg, Uram. 2023.11.04.

Szerző Administrator
2023. november 16.
Utolsó frissítés 2023. november 16.

A „málenkij robot” romániai változatai Erdélyben „Azt mondták, csak néhány napi munka...” – A „málenkij robot” romániai változatai Erdélyben címmel tartottak történészkonferenciát a Benkő Levente és Papp Annamária által alapított Historikus Egyesület, a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Köre, valamint a Volt Politikai Foglyok Kovászna Megyei Szervezete közös szervezésében. A konferencia résztvevői számára november 4-én, szombaton erdővidéki emlékkörutat szerveztek Szárazajta, Olasztelek, Köpec, Miklósvár és Bölön érintésével, emlékművek, táblák koszorúzásával, megemlékezéssel egybekötve. A barcaföldvári megemlékezés és a hídvégi emlékszoba meglátogatása után a napot Uzonban, az elhurcoltak emléktáblájánál zárták. Főhajtás a szárazajtai vérengzés áldozatainak emlékművénél. Fotó: Ungvári Barna András

Az első megálló a sokat szenvedett Szárazajta volt!

Az áldozatokat jelképező alsórakosi bazaltoszlopokból álló emlékmű -Vargha Mihály sepsiszentgyörgyi szobrászművész alkotása- előtt Kelemen-Karikás Árpád református lelkipásztor köszöntötte a konferencia résztvevőit. Benkő Levente történész, újságíró a történelmi tények felelevenítése után elmondta, hogy mennyire félték még a szárazajtaiak, amikor a később megírandó könyvéhez (Szárazajta, Háromszék Lap- és Könyvkiadó, Sepsiszentgyörgy, 1995) anyagát kezdte gyűjteni. Az emlékmű állásának körülményeiről is beszámolt. Ezután az iskola udvarára, a kivégzések helyszínére vonultak a jelenlevők, ahol Benkő Levente a szemtanúk és a feltárt dokumentumok alapján 1944-es vérengzés részleteibe nyújtott betekintést.

- Főhajtás a földvári, illetve más fogolytáborokban meghalt vagy szenvedett szárazajtaiak emléktáblájánál. Fotó: Ungvári Barna András A megemlékezés a református templom oldalán a Gulág-Gupvi Emlékevek idejében Ungvári Barna András lelkipásztor által elhelyezett emléktáblánál folytatódott, amely az 1944-45-ben a földvári, illetve más fogolytáborokban meghalt vagy szenvedett szárazajtai foglyok emlékét őrzi. Kelemen-Karikás Árpád lelkipásztor a Jeremiás siralmi harmadik rész huszonkettedik és huszonharmadik versei alapján (3:22-23) hirdette Isten Igéjét. Rámutatott, hogy „az Úr kegyelmessége az, hogy még nincsen végünk; mivel nem fogyatkozik el az ő irgalmassága!” Barcaföldváron átélhették és ma is átéljük, hogy Isten kegyelméből volt és van segítség! Minden emberi elesettségünk és gyarlóságunk ellenére „minden reggel meg-megújul; nagy a te hűséged!” Az emlékezés koszorúink és virágainak elhelyezése után a kifutott templomban a helybeli lelkipásztor a gyülekezet és a templom múltjáról és jelenéről is beszélt. E rövid megemlékezésen más szárazajtaiak mellett jelen volt a leghosszabb életű túlélő Nagy B.Imre leánya is.

- Főhajtás a földvári, illetve más fogolytáborokban meghalt vagy szenvedett olasztelekiek emléktáblájánál. Fotó: Ungvári Barna András

A barcaföldvári utolsó fogoly, Barta János -1945 októberében volt a fogolytáborban- Olaszteleken élte le életének további részét, ahol Tüzes-Bölöni Ferenc református lelkipásztor várta az emlékkörút résztvevőit, valamint mondott imát a földvári, illetve más fogolytáborokban meghalt vagy szenvedett olasztelekiek lelki üdvéért! A torony falán a szárazajtaihoz hasonló módon elhelyezett emléktáblánál a megemlékezés koszorúi és virágai az olaszteleki elhurcoltakra emlékeztettek, majd ezt követően a templomban a helyi lelkipásztor a templom történetét ismertette és szólt a gyülekezet jelenéről is. id.Sebesztyén Mózes túlélő vallomása szerint Köpecről kb.ötvenet vittek el a földvári fogolytáborba. Ungvári Barna András lelkipásztor az Apostolok Cselekedeteiről írott könyv tizenhatodik részének huszonnégytől harmincegyig terjedő versei alapján (16:24-31) hirdette Isten Igéjét. Pál apostolt és Silást elfogják, a hatóságok elé viszik, megvesszőzik és bebörtönzik. Pál és Silás „imádkozván, énekekkel dicsőíték az Istent. A foglyok pedig hallgatják őket.”

Mennyire fontos, hogy mi az amit teszünk, hogyan élünk, viselkedünk a börtönben, a fogságban ! Elcsüggedünk-e, feladjuk-e, hogy itt már nincs semmi remény, nem érdemes küzdeni, vagy mindenkit hibáztatunk, miért kerültem ebbe a helyzetbe, vagy igazságtalanságnak érezzük?

Pál és Silás nem adják fel, hanem hirdetik Krisztust és csoda történik, megnyílnak a börtön ajtói és a láncok lehullnak a foglyok lábaitól. Igen, ez a csoda, hogy Isten nem hagyja el hűséges gyermekeit! Ungvári Barna András lelkipásztor Milyen nagy fontossággal bírt és bír ma is, hogy hiszünk-e Istenben! A reménytelenségben, a halálban is ott van Isten! Ez Földváron is sokszor az életet, a túlélést jelentette! A börtönőr öngyilkos akar lenni, amikor meglátja, hogy az ajtók nyitva vannak a foglyok kezéről és lábáról leestek a láncok. Pál megszólal és azt mondja: „Semmi kárt ne tégy magadban; mert mindnyájan itt vagyunk!” A második csoda a börtönőr életében hoz változást. Azt kérdezi: Uram, mit kell nekem cselekednem, hogy üdvözüljek? Pál feleli, hogy „Higyj az Úr Jézus Krisztusban.” Igen a hit ÉLTET jelent!

Benkő Levente történész, újságíró felelevenítette, h könnyű szóra bírni a túlélőket. Amikor először eljött a faluba jó székely módszer szerint különböző kifogásokat találtak a túlélők és szükségessé vált, hogy másodszor is ide utazzon. Akkor is el kellett mondja, hogy ki az, mit szeretne pontosan s csak így sikerül a vallomásokat rögzíteni. Az még a kazettás-magnós világ volt, annyira „ömlött a szó” a túlélőkből, hogy Barótra kellett utazzon újabb kazettákért. Itt is a református torony falára rögzített a Gulág-Gupvi Emlékevek idejében elhelyezett emléktáblánál volt a megemlékezés és a koszorúk, virágok elhelyezése. Főhajtás a földvári,

illetve más fogolytáborokban meghalt vagy szenvedett köpeciek emléktáblájánál. Fotó: Ungvári Barna András
 Köpecen nem lehet úgy tartózkodni, hogy az 1848-1849-es szabadságharc eseményei is ne kerüljenek előtérbe - tájékoztatta a résztvevőket Benkő Levente történész, újságíró. A történet szerint Heydte császári százados a Kányás-mezői véres ütközet után 1848. december 9-én hadisarcot rótt ki Köpecre, és megígérte, ha azt megkapja, senkinek sem esik bántódása. A bíró a sarcot megadta, mégis, amikor a falu népe nyugovóra tért, az osztrák dragonyosok és a velük tartó szász és ágostonfalvi népfelkelők egyszerre több helyen felgyújtották a falut, és a pánikba esett lakosság soraiból a lehető legnagyobb kegyetlenséggel, nem nézve sem asszonyt, sem gyermeket, 51 személyt legyilkoltak – írta be az egyház halottas anyakönyvébe Zsigmond Ferenc, az akkori pap. A mészárlás következtében 106 gyermek maradt árván. Innen származik a mondás: Baj van Köpecen.

Az egykori faluháza, a mai kultúrotthon előtt álló obeliszknél is, amely néhai baróti Prázsmári István kö- és versfaragó műve 1901-ből- tisztelegtek a konferencia résztvevői megkoszorúzva az emlékművet. Főhajtás a köpeci áldozatok emlékművének. Fotó: Ungvári Barna András
 A következő megálló Miklósvár volt. Innen is több embert vittek el fogságba, de két túlélőnek, id. Barabás Ferencnek, Tüzes Györgynek sikerül megszöknie a földvári fogolytáborból. A római katolikus templom tornyán 2017.június 29-én elhelyezett emléktáblájánál volt a megemlékezés. Ungvári Barna András lelkipásztor a Zsoltárok huszonötödik részének hatodik verse alapján hirdette az Igét (Zsolt.25:6) és emlékezett az emléktábla avatásának körülményeire, valamint a templomban felállított vándorkiállítás bemutatására. „Emlékezzél meg, Uram, irgalmasságodról és kegyelmedről, mert azok öröktől fogva vannak.” A zsoltáríró az azelőtti versekben kéri Istent, hogy útjait ismertesse meg vele, vezesse az Ő igazságában, a hatodik versben pedig azért imádkozik, hogy az Úr Isten emlékezzen meg irgalmasságáról és kegyelméről, mert azok öröktől fogva vannak. Isten irgalmára és kegyelmére van szüksége az embernek, s erre volt szüksége a fogolytáborban sínylődő foglyoknak is. Az emlékezés koszorúi és virágai itt is a torony falán levő emléktábla alatt őrizik a miklósvári elhurcoltak emlékét.

- Főhajtás a földvári, illetve más fogolytáborokban meghalt vagy szenvedett miklósváriak emléktáblájánál. Fotó: Ungvári Barna András
 Bölon elhurcoltjaira emlékezve az unitárius templom tornyán elhelyezett emléktáblájánál mondott imát Kozma Albert unitárius lelkipásztor és az emlékezés koszorúja is ide helyeződött el.

- Főhajtás a földvári, illetve más fogolytáborokban meghalt vagy szenvedett böloniek emléktáblájánál. Fotó: Ungvári Barna András
 A konferencia résztvevői Bölonból Földvára utaztak és itt részt vettek a fogolytábor utolsó tömegsírján levő emlékműnél a megemlékezésen, valamint Hídvégen megnézték a Fogoly Emlékszobát is. Erről bővebben itt: http://uzoniref.extra.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=212&Itemid=2 Az emlékkörút utolsó megállója Uzonban volt. A 2016.október 29-én felavatott emléktáblájánál zuhogó esőben Ungvári Barna András lelkipásztor hirdette Isten Igéjét az Ézsaiás könyve ötvenötödik részének hatodik verse alapján (55:6) Ezen embert próbáló időben is figyelmeztet Isten Igéje, hogy „Keressétek az Urat, amíg megtalálható, hívjátok őt segítségül, amíg közel van.” Ézsaiás próféta a babiloni fogságban sínylődő, és Isten után szomjazó népet vigasztalja ezekkel a szavakkal. Csodálkozhatunk, keressük az Urat, amíg megtalálható?! Hát nem mindig található meg? Nincs mindig velünk? A Szentírásban nagyon sok példa van, amikor ott van az Úr, de „mégsem találja meg az ember”. Hány ima, segítségkérő fohász hangzott el bajban levő foglyok ajakáról? Igen, segítségül kell hívni az Urat, amíg közel van! A második világháború az emberi gonoszságnak sok arcát megmutatta, az emberi bűn újra magaslatokra lépett és sokszor az egyszerű emberek voltak a szenvedők.

Az emléktábla megkoszorúzása után a helybeli lelkipásztor a templomban a gyülekezet múltjáról és jelenéről beszélt, megemlítve egy-egy fontosabb mozzanatot is a templom történetéből. Az Imateremben megmelegedve alkalom adódott az eseménydús nap áttekintésére és a résztvevők köszönetüket fejezték ki a szervezőknek, Benkő Leventének és Papp Annamáriának, Ungvári Barna Andrásnak és a támogatóknak ! Ungvári Barna András lelkipásztor

- Főhajtás a földvári, illetve más fogolytáborokban meghalt vagy szenvedett uzoniak emléktáblájánál. Fotó: Ungvári Barna András